

<http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/42499> [in Ukrainian]

3. Dychkivska, I. M. (2004). Innovatsiini pedahohichni tekhnologii [Innovative pedagogical technologies]: navchalnyi posibnyk. K.: Akademydav. 352 s. [in Ukrainian]

4. Kadchenko, L. P. (1992). Formyrovanye hotovnosti studentov pedvuza k professyonalnoi deiatelnosti sredstvamy ynostrannoho yazyka : Dyss. ... kand. ped. nauk / L. P. Kadchenko. Kharkov. 173 s. [in Ukrainian]

5. Kondrashova, L. V. (1987). Moral'no-psykhologichna hotovnist' studenta do vchytel's'koyi diyal'nosti [Moral and psychological readiness of student for teaching activities]. Kyiv. Vyshcha shkola. S. 40. [in Ukrainian]

6. Kostiuk, H.S. (1969). Rol profesiinoho samovyznachennia u formuvanni osobystosti [The role of professional self-determination in the formation of personality]. Pytannia profesiinoi oriantatsii uchniv – Questions of professional orientation of students. Kyiv. P. 3–14. [in English]

7. Smul'son, M.L. Psihologija rozvytku intelektu: monografija / Smul'son M.L. K.: Nora-Druk. 2003. 298 s. [in English]

8. Sobchenko, T. M. (2020). Pidhotovka maybutnikh pedahohiv do innovatsynoyi profesiynoyi diyal'nosti [Preparation of future teachers for innovative professional

activity]. Zbirnyk naukovykh prats' «Pedahohika ta psykhohihiya». Kharkiv. Vyp. 63. S. 159–167. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЦУКАНОВА Наталія – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи до інноваційної педагогічної діяльності.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TSUKANOVA Nataliia – Candidate of Pedagogical Sciences (Ph. D.), Associate Professor, Senior Lecturer of the Department of Pre-school and Primary school education of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: professional training of the future primary school teachers to innovative pedagogical activity.

Стаття надійшла до редакції 08.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 20.05.2025 р.

УДК: 378:37.011.3-051:78:[792.73:784]-043.83(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-244-249

ЧЖАН Фан –

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (аспірант)

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3234-3238>

e-mail: nickfed149@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ЕСТРАДНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

У представленій статті обґрунтовано важливість модернізації системи мистецько-педагогічної освіти, а саме – покращення фахової підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва, зокрема до формування вокально-естрадної культури особистості в умовах інформаційного суспільства.

Зауважено, що в сучасному соціокультурному просторі, завдяки вільному доступу до інтернету та соціальних мереж, будь-яка людина отримала змогу знайомитися з музикою різноманітних жанрів і стилів. Проте цей музичний контент не завжди відповідає загальноприйнятим стандартам якості та високого смаку. Науковці зазначають, що в наш час, у різних країнах, зокрема у КНР та Україні, спостерігається масове захоплення людьми, особливо молоддю, низькопробною, комерційно орієнтованою музичною продукцією. Це посилюється нестачею у більшості викладачів музичного мистецтва усіх рівнів ефективних засобів протидії цьому явищу. Як наслідок, упродовж останніх років суттєво знизився загальний рівень естетичної культури громадян, їх критичного мислення, що негативно впливає на розвиток музичної культури суспільства.

У межах дослідження проведено аналіз наукових джерел, присвячених розгляду окресленої проблематики. Проаналізовано зміст основних термінів дослідження – «музична культура» та «вокально-естрадна культура». Виокремлено складові музичної культури, а також сутність та елементи вокально-естрадної культури. Наголошено, що у сучасних соціокультурних умовах вокально-естрадної культура стала невід'ємною складовою не лише особистого розвитку людини, а й життя суспільства у цілому.

Аргументовано вибір саме вокально-естрадної музики з-поміж широкого спектру існуючих музичних жанрів та стилів. Зауважено, що кращі зразки цієї музики є надбанням світової культури та національних культур, зокрема КНР й України. Вони посідають вагомий культурно-виховний потенціал, доцільний для формування вокально-естрадної культури, як складової музичної культури.

У статті також порушені питання модернізації системи мистецько-педагогічної освіти, а саме, якісної підготовки майбутніх викладачів до формування вокально-естрадної культури особистості з урахуванням викликів і потреб інформаційного суспільства.

Представлено висновки здійсненого дослідження, окреслені перспективи подальших наукових розвідок означеної тематики, надані рекомендації для відповідних факультетів та кафедр, що мають забезпечити достатню фахову підготовленість майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Ключові слова: вокально-естрадна культура, музична культура, музичне мистецтво, мистецько-педагогічна освіта, інформаційне суспільство, особистість, майбутні викладачі.

ZHANG Fan –

postgraduate student of the 2nd year of study
The State Institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3234-3238>
e-mail: nickfed149@gmail.com

FORMATION OF THE VOCAL-POP CULTURE OF THE PERSONALITY

The presented article substantiates the importance of modernizing the system of arts and pedagogical education, focusing on improving the professional training of future music educators, particularly in shaping the vocal-pop culture of the individual within the context of the information society.

It is emphasized that in the current socio-cultural environment, due to the widespread availability of the internet and social media, individuals have unrestricted access to music of various genres and styles. However, much of this musical content often fails to meet generally accepted standards of quality and artistic taste. Scholars point to the increasing fascination—especially among youth—with low-quality, commercially oriented music products. This situation is further exacerbated by the lack of effective tools among most music educators at all levels to counter such tendencies. As a result, in recent years, there has been a significant decline in the overall cultural level, critical thinking, and musical taste of individuals, which negatively affects the development of society's musical culture.

The study includes an analysis of scholarly literature addressing the outlined issue. The definitions of key concepts—such as "musical culture," "vocal-pop culture," and "pop music"—are examined. The main components and levels of vocal-pop culture are identified, along with its primary functions. It is highlighted that, under current socio-cultural conditions, vocal-pop culture has become an integral part of not only personal development but also of the broader cultural life of society.

The preference for vocal-pop music over other musical genres and styles is substantiated. It is noted that the finest examples of this genre represent a true cultural treasure on both global and national levels—particularly in the cultural contexts of China and Ukraine—as they possess substantial educational and cultural potential, which is crucial for shaping vocal-pop culture as a component of musical culture.

The article also addresses the issue of modernizing the system of arts and pedagogical education, specifically regarding the quality preparation of future educators to foster vocal-pop culture in individuals, considering the emerging challenges and needs of the information society.

The main findings of the conducted research are presented, along with prospects for further scientific exploration on the subject. Recommendations are provided for university instructors and departments responsible for training future music educators.

Key words: vocal-pop culture, musical culture, music art, arts and pedagogical education, information society, individual, future educators.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Подальший розвиток інформаційного суспільства в світі, зокрема в КНР та Україні, спричинив необхідність оновлення освітніх систем усіх рівнів, оскільки освіченість людини є головною умовою позитивних змін у її житті. Позначене оновлення важливе також для музичної освіти всіх рівнів, тому що вони зумовлені необхідністю підвищити ефективність мистецького навчання та музично-естетичного виховання сучасних людей, зокрема молоді, а також пов'язані з духовним надбанням, частиною якого є вокально-естрадна культура. У цьому контексті підкреслимо, що в умовах інформаційного суспільства саме вокально-естрадна музика, як національна, так і зарубіжна, набула величезної популярності серед усіх верств населення. З цієї причини, формування цієї культури особистості за допомогою високоякісної музики легких (поп) жанрів, на сьогоднішній день є важливим завданням для багатьох мистецьких та мистецько-педагогічних освітніх установ, а також для широкої громадськості.

Відомо, що ініціаторами та головними виконавцями у вирішенні цього масштабного питання мають бути викладачі музичного мистецтва, які працюють у відповідних навчальних закладах. У зв'язку з цим зазначимо, що численні дослідження китайських та українських науковців, аналіз публікацій у засобах масової інформації та висновки, отримані в результаті педагогічних спостережень за роботою освітніх закладів обох країн, бесід з викладачами та здобувачами освіти, свідчать про суттєве зниження рівня музичної культури людей, зокрема їхньої вокально-

естрадної культури. Ситуація ускладнюється тим, що багато викладачів музичного мистецтва своєчасно не отримали належної професійної підготовки, зокрема відповідної вокальної підготовки та умінь формувати вокально-естрадную культуру, а також не мають необхідного музично-педагогічного досвіду цієї діяльності в сучасних соціокультурних умовах. У цьому контексті гостро постає питання щодо забезпечення мистецько-педагогічними факультетами належної вокальної та вокально-естрадної підготовки нової генерації цих викладачів.

Дане дослідження спрямоване на поступове розв'язання проблеми формування вокально-естрадної культури людей шляхом залучення їх до високоякісної естрадної музики, що також пов'язане з необхідністю внесення «відповідних удосконалень до стратегій, методів і технологій підготовки майбутніх учителів та викладачів музичного мистецтва» [7, с. 24].

У працях науковців (Н. Батюк, Го Цзюнь, Н. Кебуладзе, М. Корнієнко, О. Лобова, Сюй Сін-чжоу, М. Федорець, Чень Ханлей, Хань Хуйюнь та ін.) зазначено, що формування музичної культури молоді здебільшого відбувається в процесі загальної музичної освіти, що є основною метою цієї освіти. Оволодіння основами музичної культури, а також вокально-естрадної культури, є результатом впливу «багатьох факторів, найважливішими з яких є своєчасне та якісне набуття школярами культурної (ключової) компетентності, міжпредметних (наскрізних) мистецьких компетентностей та предметних (музичних) компетентностей» [7, с. 26]. У зв'язку з цим, перед викладачами музичного мистецтва постає важливе

завдання щодо організації освітнього процесу, що враховує інтереси та музичні вподобання молоді, а саме – сучасних дітей та підлітків. Музичне навчання, у даному випадку – загальна музична освіта, повинна сприяти вихованню кращих моральних якостей молоді, розвивати їх культурно та духовно, водночас відповідаючи їхнім зацікавленням і потребам. Відомо, що особливу увагу стосовно розвитку особистості необхідно приділяти ще з раннього дитинства. Саме в дитячому віці формуються художньо-естетичні смаки, світогляд і загальна культура людини, тобто закладається основа для її всебічного розвитку. На думку Г. Гміріної, «музичне виховання треба будувати на кращих зразках сучасного вокального мистецтва, а розпочинати цю роботу слід із молодшого шкільного віку» [6, с. 81].

Сьогодні викладачам музичного мистецтва обох країн необхідно брати до уваги розбіжності, що існують між музичними творами, які пропонуються для вивчення відповідно до вимог навчальних програм, та музикою, яка активно поширюється через засоби масової інформації, у першу чергу – в мережі інтернету. За твердженням учених, музичне сприйняття дітей та підлітків починає розділяти музичні твори на дві різні сфери, які відрізняються не лише за естетичними та художніми характеристиками, але й за природою звукового матеріалу, що лежить в основі музичних уявлень. Відсутність зв'язків між цими сферами часто призводить не до їх взаємного збагачення, а до штучного витіснення однієї сфери іншою, причому переважає та, що залишає у свідомості дитини найбільш сильне враження, будучи більш зрозумілою та постійно присутньою в повсякденному житті. Саме тому виникає потреба обрання шляху вільного спілкування із здобувачами музичної освіти для формування у них стійких переваг щодо зразків високого музичного мистецтва, навіть якщо ці зразки належать до естрадного напрямку [Там само].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу цієї статті склали наукові праці з філософії, культурології, соціології, психології, мистецтвознавства, музичної педагогіки, методики музичного навчання, зокрема роботи вчених, які безпосередньо чи опосередковано досліджували проблеми культури (І. Зязюн, М. Каган, Е. Кассирер, К. Клакхон, К. Кокс, А. Кребер, Лі Ланкін, Лінь Янь, А. Моль, О. Негребецька, В. Оствальд, А. Растрігіна, О. Рудницька, П. Сорокін, А. Сохор, Е. Тейлор, Л. Уайт, Д. Уорнер, Л. Шамшина, С. Шип та ін. Серед робіт сучасних авторів особливе місце займають дослідження, присвячені таким явищам, як духовна культура, художня культура, музична культура, а також шляхам її формування (В. Андрущенко, Н. Батюк, І. Бех, І. Бойченко, М. Борішевський, Гао Цюньжен, Дін Юнь, О. Костюк, Г. Кравченко, Лю Мейхуань, Лю Цинган, О. Олексюк, Е. Печерська, Г. Падалка, О. Реброва, О. Сбітнева, М. Федорець, Чжоу Інчан, О. Щолокова та ін.

Т. Адорно, Го Цзюнь, Ю. Бенкс, У. Гавер, Го Цзюнь, Ю. Грищенко, Т. Койчева, М. Крафт, Пань Сінюй, О. Ростовський, У. Іфан та ін. пред-

ставили дослідження, присвячені змінам світового соціокультурного середовища та його впливу на формування музичної культури сучасних людей. Проблемам вокальної підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва присвятили свої праці Н. Бабіченко, І. Барановська, Ван Тяньцзі, Ван Яцзюнь, О. Вознесенська, Л. Іськова, Д. Кан, Н. Кьон, С. Ковальова, Лінь Янь, Лу Хуачжао, І. Малашевська, А. Мастерук, В. Петрушина, Л. Побережна, Сюй Сінчжоу, У Сюань, М. Федорець, Хань Хуйюнь, Чжан Яньфен, Ці Мінвей, Яо Вей та ін. Роботи, пов'язані з вокально-естрадною підготовкою особистості в сучасних соціокультурних умовах, представили А. Боднарчук, І. Бобул, А. Бойчук, А. Бойко, Гуань Лі, Н. Дрожжина, С. Кишакевич, Лі Цзінь Хуей, М. Мозговий, В. Откидач, З. Рось, Т. Рябуха, Т. Самая, Г. Стасько, М. Сухолова, Т. Тимошенко, Н. Фаломєєва, Н. Фаріноа, Чжан Фан, Чжан Хуей, Шень Вей Цюнь, Яо Ямін та ін.

Мета статті обумовлено розробкою та науковим обґрунтуванням рекомендацій щодо формування вокально-естрадної культури особистості в умовах інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізуємо головні поняття дослідження, а саме: *музичної культури* та *вокально-естрадної культури*.

Феномен музичної культури розглядається науковцями як складне та багатогранне явище. Воно включає в себе різноманітні аспекти, пов'язані з роллю музики в житті суспільства та кожної окремої людини. Володіння музичною культурою не обмежується лише вмінням грати на музичному інструменті або співати. Це передбачає засвоєння значно ширшого спектру цінностей, культурних традицій, певних компетентностей, знань та умінь, які формуються і передаються від одного покоління до іншого. До національної музичної культури науковці відносять усі досягнення в галузі музики як виду мистецтва, що пов'язані із суспільною свідомістю етнічної спільноти та окремих особистостей як на території країни, так і за її межами, зокрема в діаспорі.

Аналіз музичної культури сучасної людини, дозволяє виокремити її наступні складові:

- наявність індивідуально-ціннісного ставлення до музики, усвідомлення ролі та значення музичного мистецтва в житті особистості та усього суспільства;
- опанування певних знань, що сприяють розумінню музичної мови, історії музики, розмаїття музичних жанрів і стилів, а також творчості багатьох композиторів і виконавців як національних, так всесвітньо відомих;
- сформованість критичного мислення щодо художньої оцінки музичних творів, а також власного музично-естетичного смаку;
- оволодіння відповідними вміннями щодо сприйняття та аналізу музичних творів, а також навичками якісного виконання інструментальної та/або вокальної музики;
- усвідомлення й збереження музичних традицій, сприяння успадкуванню наступними

поколіннями музичних знань, навичок, а також цінностей національної та глобальної музичної спадщини.

Розглянемо сутність явища вокально-естрадної культури. Зазначимо, що мистецтво співу є однією з основних складових мистецтвознавчого розмаїття доби інформаційного суспільства. На особливу увагу заслуговує естрадне мистецтво, зокрема – естрадний спів, який набув у наш час величезної популярності. Вокально-естрадна культура – це багатогранне явище, яке розглядається в сучасному науковому дискурсі як подвійний процес. З одного боку, йдеться про розвиток вокально-естрадного мистецтва, як складової шоу-бізнесу, зокрема, фахову підготовку виконавців-вокалістів високого рівня, яка передбачає цілісну системи розвитку їх особистості, здобуття індивідуальності та сценічної майстерності, уміння «реалізувати художньо-естетичний потенціал вокального твору в оригінальній виконавській інтерпретації» [8, с. 28]. З іншого боку – підготовку широкої аматорської аудиторії освічених слухачів-глядачів, формування у них відповідних знань стосовно естрадної музики різних жанрів, стилів та національної приналежності, а також набуття певних умінь, розуміння музичної мови, достатнього музичного досвіду та музично-естетичного смаку.

Як уже було зазначено, вокально-естрадна культура є важливою складовою сучасної музичної культури. Вона постійно розвивається та зазнає впливу різних стилів і напрямків. До характерних рис вокально-естрадної культури можна віднести: різноманітність жанрів вокальної естради, яка охоплює поп-музику, рок-музику, джаз, соул, R&B, електронну музику тощо; видовищність, тому, що естрадні виступи сьогодні супроводжуються яскравими візуальними ефектами, танцювальними номерами, спецефектами тощо; масовість – вокальна естрада орієнтована на широку аудиторію, тому її популярність часто вимірюється кількістю слухачів та глядачів; комерційність, тому, що шоу-бізнес є важливою складовою вокально-естрадної культури, а комерційний успіх є одним з головних критеріїв оцінки естрадної музики.

Розглянемо елементи вокально-естрадної культури більш детально. Основою цієї культури є вокальне мистецтво. Сучасний естрадний вокаліст повинен володіти різними техніками співу, мати широкий діапазон голосу, вміння інтерпретувати музичний матеріал, передавати емоції та настрої музики, контролювати тембр, гучність тощо. Другим елементом, на нашу думку, є сценічна майстерність. Естрадний виконавець – це не лише вокаліст, але й досвідчений артист. Він повинен вміти триматися на сцені, володіти акторською майстерністю, мати харизму та вміти взаємодіяти з публікою. Важливими складовими сценічної майстерності є також костюми, хореографія, світлове та звукове оформлення виступу тощо. Третім елементом ми вважаємо невід’ємну приналежність вокально-естрадної культури до шоу-бізнесу. Це пов’язано з продюсуванням,

маркетингом та менеджментом в галузі культури, організацією концертів тощо. Підкреслимо, що успіх сучасного естрадного виконавця залежить не лише від його таланту та вокальної підготовки, але й від вміння працювати в сфері шоу-бізнесу в умовах інформаційного суспільства.

Естрадний спів «це специфічний вид духовного освоєння дійсності, формуючої, розвиваючої здібність творчо перетворювати навколишній світ і самого себе» [5, с. 29]. Це найбільш доступна та демократична форма вокального мистецтва, що посідає важливе місце в музичній культурі КНР й України та дедалі більше привертає увагу молодого покоління.

Китайська вокально-естрадна музика відзначається унікальністю та яскраво вираженим національним характером. Її своєрідність зумовлена глибоким зв’язком із багатою спадщиною народного музичного фольклору, що має численні етнічні форми, а також з традиційним оперним мистецтвом, найвищим проявом якого є всесвітньо відома пекінська опера (цзінцзюй) [2, с. 35]. Саме національні музичні традиції слугують невичерпним джерелом натхнення для китайських композиторів і виконавців, як у сфері академічної, так і естрадної музики. А. Бойко наголошує: «Лідерську роль у розвитку музичного простору може виконувати лише та музична культура, котра продовжує зберігати високий потенціал музичного фольклору» [Там само]. У цьому контексті можна стверджувати, що звернення до етнічних фольклорних джерел у естрадно-вокальному мистецтві відіграє важливу роль у збереженні національної ідентичності та культурної спадщини КНР в умовах сучасного глобального розвитку.

Пісенна творчість в КНР має значно глибші історичні корені, ніж її європейський аналог. Класичний зразок китайської лірики «Шіцзін» почав формуватися ще за часів династії Чжоу, а вміщені в ньому музично-поетичні твори чітко відображають вплив ще давніших традицій. Проте, у наш час, естрадне виконання нерідко ігнорує найкращі традиції національної вокальної культури. «Зі сцени часто спостерігаються випадки неестетичного відтворення музичних образів, що може негативно позначитися на музичному вихованні школярів» [5, с. 29]. У зв’язку з цим, важливою місією майбутніх викладачів музичного мистецтва, які є провідниками культурних цінностей, є розвиток в учнях і студентах естетичного сприйняття та розуміння художніх особливостей вокально-естрадного жанру. Цьому, зокрема, сприяє власне якісне виконання педагогом на відповідних уроках кращих зразків сучасної естрадної музики.

Важливою складовою вокально-естрадної культури є усвідомлення як співаками, так й слухачами-глядачами, культури вокального виконання. Вокальна культура передбачає вміння передавати та сприймати художні образи творів. Узагальнене визначення поняття «вокальна культура» запропонувала Л. Гавриленко, яка вважає, що її основою є здатність до художньої інтерпретації вокального твору через використання

базових знань із вокального мистецтва та сформованих виконавських умінь [4, с. 10].

Підкреслимо, що вокально-естрадна культура в сучасному соціокультурному просторі є невід'ємною складовою як суспільного, так і особистого життя. Кращі зразки музики цього жанру збагачують духовний світ людини, пробуджують емоції та чутливість. Розвиваючи вокально-естрадную культуру, людина розширює свої культурні горизонти та глибше пізнає багатогранність навколишнього світу. Отже, розглядаючи важливість формування вокально-естрадної культури особистості в умовах інформаційного суспільства, ми наголошуємо на необхідності поступового вирішення ключового питання цієї проблеми: більш якісної підготовки нової генерації викладачів музичного мистецтва.

Очевидно, що для того, щоб майбутні викладачі музичного мистецтва стали для сучасних людей, насамперед молоді, провідниками у світ високого вокально-естрадного мистецтва, і могли б ефективно сприяти розвитку вокально-естрадної культури, вони мають самі бути носіями цієї культури. Щонайменше, означені викладачі повинні мати глибокі знання в галузі естрадного мистецтва – як національного, так і світового рівня, добре орієнтуватися у жанрах та стилях естрадної (поп) музики, на професійному рівні розуміти мову цієї музики та художні образи, що відображені у відповідних музичних творах. Тому, на нашу думку, ступень підготовленості майбутніх бакалаврів і магістрів певних спеціальностей до формування вокально-естрадної культури сучасних людей слід оцінювати з урахуванням наявності у них комплексу важливих мистецько-педагогічних якостей. Йдеться про сформований світогляд, усвідомлення культурного контексту сучасного світу, професійну самосвідомість, мотивацію до роботи у відповідних освітніх закладах, наявність ціннісних орієнтирів та ідеалів, пов'язаних з музично-педагогічною, вокально-виконавською та культурно-просвітницькою діяльністю, а також «навички педагогічної толерантності, взаємодії та недиригентського спілкування» [7, с. 57].

Важливим показником підготовленості викладачів музичного мистецтва, які насамперед мають продуктивно працювати над формуванням вокально-естрадної культури сучасних людей, є достатнє володіння інноваційними мистецько-педагогічними технологіями, що сприяють ефективній взаємодії із здобувачами цієї культури. У даному контексті варто наголосити на застосування в процесі підготовки майбутніх викладачів новітніх комп'ютерних програм та сервісів, інтерактивних віртуальних платформ, імерсивних освітніх технологій, зокрема технології віртуальної реальності, розширеної реальності тощо, з метою оволодіння ними продуктивним мистецько-педагогічним інструментарієм доби інформаційного суспільства.

Отже, здійснене дослідження дозволило скласти певні рекомендації, адресовані викладачам музичного мистецтва та музично-педагогічним факультетам КНР та України стосовно формування вокально-естрадної культури особистості в

соціокультурних умовах інформаційного суспільства. На нашу думку, з цією метою необхідно:

- включати до репертуарних програм з відповідних навчальних дисциплін закладів початкової мистецької освіти («Хоровий спів», «Вокальний ансамбль», «Сольний спів» тощо) та загальної середньої освіти («Музичне мистецтво», «Мистецтво») кращі вокальні твори сучасних естрадних та джазових композиторів;

- залучати дітей та підлітків, з урахуванням їхнього віку та підготовки, до відомих творів національної та світової естрадної музики різних жанрів та стилів; знайомити з історією таких творів, з відомими естрадними та джазовими композиторами, виконавцями та керівниками оркестрів;

- сприймати та аналізувати на уроках музичного мистецтва сучасні естрадні музично-драматичні композиції, зокрема, відомі мюзикли, рок-опери, відповідні музичні альбоми тощо; допомагати здобувачам оволодівати певними прийомами вокально-естрадного співу, вокально-сценічної техніки, відповідною термінологією тощо;

- організовувати, по-можливості, в навчальних закладах відвідування концертів провідних естрадних співаків та колективів, зокрема в режимі «онлайн»; знайомити здобувачів з репертуарами цих виконавців, з особливостями індивідуального виконавського стилю тощо;

- впроваджувати в процес підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва інноваційні мистецько-педагогічні технології, цифрові платформи та новітні комп'ютерні сервіси, які дають здобувачам широкі можливості для створення нової вокально-естрадної музики, а також обробок, аранжувань та оригінальних інтерпретацій відомих творів;

- розширяти можливості майбутніх бакалаврів та магістрів музичного мистецтва щодо навчання естрадному та джазовому співу, участі в концертно-просвітницькій діяльності;

- створювати в навчальних закладах вокально-естрадні студії, концертні колективи, відповідні гуртки тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Отже, вокально-естрадна музика, представлена кращими творами різних жанрів і стилів, є важливою складовою як національної, так і світової культурної спадщини. Вона має значний культурно-просвітницький та виховний потенціал. Педагогічно виважене використання цієї музики з метою формування музичної культури та вокально-естрадної культури особистості, як у формальній освіті (в мистецьких і загальноосвітніх закладах), так і в процесі неформального навчання, сприяє формуванню цілісного світогляду, ознайомленню з культурною картиною світу, глибшому розумінню музично-світоглядного розмаїття, культури власного народу та інших народів. Крім того, це сприяє інтелектуальному й емоційному розвитку

особистості, роблячи її більш чутливою та художньо обізнаною.

Разом з цим, зауважимо, що в сучасній музичній освіті КНР та України – як у фаховій, так і в загальній, – потенціал вокально-естрадного мистецтва ще не використовується в повному обсязі як ефективний інструмент естетичного виховання та культурної соціалізації молоді. У науковому дискурсі бракує ґрунтовних досліджень, присвячених цій темі, яка, на нашу думку, набуває особливої актуальності в умовах інформаційного суспільства.

У цьому контексті зазначимо, що на факультеті музичної та хореографічної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» здійснюються наукові дослідження, присвячені означеній проблематики. Також заплановано підготовку та захист відповідних магістерських та дисертаційних робіт.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бойко А. Естрадно-вокальне мистецтво Китаю в контексті історико-культурних та жанрово-стильових процесів. *Дис. на здоб. наук. ступ. доктора філософії*. Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків. 2019. 250 с.
2. Бойчук А. Культура співу – невід’ємний сегмент формування індивідууму естрадного співака. *Матеріали VII Міжнар. науково-практ. конф.* (17–19. 06. 2022). Волинський нац. університет імені Лесі Українки. Луцьк: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 7–10. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41525/1/M_Mala_khova_APRUMKMPA_IM.pdf
3. Гавриленко Л. Формування основ вокальної культури молодших школярів. *Мистецтво та освіта*. 2014. 3 (73). 8–12. URL: <https://artedu.com.ua/index.php/adm/issue/view/45>
4. Ген Цзінхен. Формування сценічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами естрадного співу. 13.00.02 – Теорія та методика музичного навчання. *Дис. на здоб. наук. ступ. канд. педаг. наук*. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 2015. 204 с.
5. Гмиріна Г. Вокальна популярна музика як засіб виховання молодших школярів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. 80, 81–85. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45067/>
6. Го Цзюнь. Формування музичної культури школярів в Україні і Китаї (Тези). *Культура, освіта, творчість: світові технології, авторські ідеї, традиції і новаторство. Збір. матер. II Міжнародної науково-практичної конференції*. Одеса, 2020. 65–70.
7. Сюй Сінчжоу. Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. *Дис. на здоб. наук. ступ. доктора філософії*. Університет Ушинського. Одеса. 2023. 246 с.

REFERENCES

1. Boyko, O. (2019). Estradno-vokal'ne mystetstvo Kytayu u konteksti istoryko-kul'turnykh ta zhanrovo-styl'ovykh protsesiv. [Vocal Pop Art of China in the Context of Historical, Cultural, and Genre-Stylistic Processes]. *Dys. na zdob. nauk. stup. doktora filosofiyi*. Kharkivs'kyi nats. univer. mystetstv imeni I. P. Kotlyarevs'koho. Kharkiv. [in Ukrainian]
2. Boychuk, O. (2022). Kul'tura spivu – nevid'yemnyy segment formuvannya indyviduumu estradnoho spivaka. [Singing culture is an integral component in shaping the individuality of a pop singer] *Materialy VII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi 17–19 chervnya 2022 r. Volyns'kyi natsional'nyy universytet imeni Lesi Ukrayinky. Luts'k: Vydavnychy dim «Hel'vetika»*. S. 7–10. [in Ukrainian]
3. Havrylenko, L. (2014). Formuvannya osnov vokal'noyi kul'tury molodshykh shkolyariv. [The Formation of Vocal Culture Fundamentals in Primary School Children]. *Mystetstvo ta osvita*. 3 (73). S. 8–12. [in Ukrainian]
4. Hen, Tszinkhen. (2015). Formuvannya stsenichnoyi kul'tury maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva zasobamy estradnoho spivu. [The Formation of Stage Culture in Future Music Teachers Through Pop Singing]. 13.00.02 „Teoriya ta metodyka muzychnoho navchannya”. *Dys. na zdob. nauk. stup. kand. pedah. nauk. Natsional'nyy pedahohichnyy universytet imeni M.P. Drahomanova*. 2015. 204 s. [in Ukrainian]
5. Hmirina, H. (2022). Vokal'na populyarna muzyka yak zasib vykhovannya molodshykh shkolyariv. [Popular Music as a Means of Educating Primary School Children]. *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchiy ta zahal'noosvitniy shkolakh*. 80. S. 81–85. [in Ukrainian]
6. Ho, Tszun'. (2020). Formuvannya muzychnoyi kul'tury shkolyariv v Ukrayini ta Kytayi. [Musical culture of schoolchildren in Ukraine and China]. *Kul'tura, osvita, tvorchist': svitovi tekhnolohiyi, avtors'ki ideyi, tradytsiyi ta novatorstvo. Zbirn mater. II Mizhnor. nauk.-prakt. konfer.* Odesa. 2020. S. 65–70. [in Ukrainian]
7. Syuy, Sinchzhou. (2023). Formuvannya khudozhn'o-estetychnoho dosvidu maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi vokal'noyi pidhotovky. [The Formation of Artistic and Aesthetic Experience in Future Music Teachers in the Process of Vocal Training]. *Dys. na zdob. nauk. stup. doktora filosofiyi. Universytet Ushyns'koho. Vinnytsya*. 246 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЖАН Фан – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (аспірант) Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: формування вокально-естрадної культури особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZHANG Fan – postgraduate student of the 2nd year of study, The State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky».

Scientific interests: formation of the vocal-pop culture of the personality.

*Стаття надійшла до редакції 12.05.2025 р.
Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.*